

TROTS EN KRACHT

BEWONERSINITIATIEVEN: EEN BEWEGING VAN ONDEROP

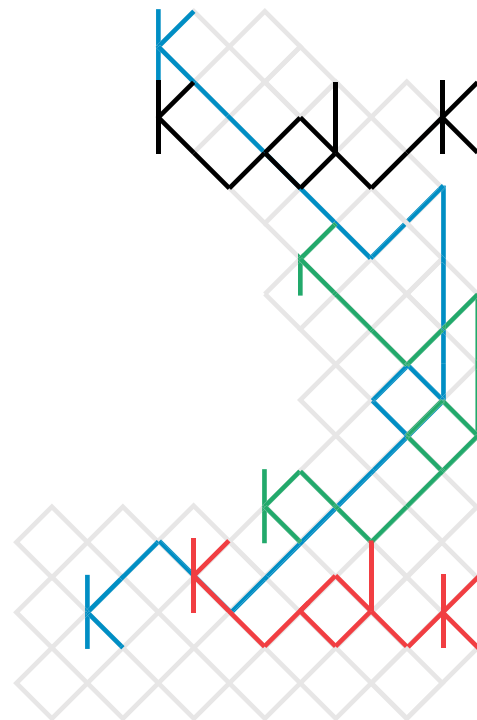
Deze krant laat de **kracht** van de Veenkoloniëen zien door initiatieven te tonen die bewoners zelf hebben opgestart. Het programma **Kans voor de Veenkoloniëen** richt zich op elf gemeenten in Groningen en Drenthe. Er zijn tientallen lokale initiatieven van inwoners in deze beroemde streek.

Ze doen dat soms op eigen kracht, en soms met hulp van organisaties en gemeenten. Er zijn in het gebied vele initiatieven die erop gericht zijn de leefomgeving te verbeteren, het leven makkelijker te maken of recht-

streeks hulp te bieden aan mensen die het nodig hebben. Van de Snuffelshop in Heiligerlee tot armoedebestrijding in Hollandscheveld, en van de beweegtuinen in Foxhol tot het dorps huis in Eexterveen.

Ze verschillen in hun aanpak en waar ze zich op richten. Maar ze werken allemaal – rechtstreeks of indirect – aan het ideaal van Positieve Gezondheid voor en door inwoners van de Veenkoloniëen. En ze werken van onderop, door praktisch en doelgericht activiteiten op te zetten die concreet mensen helpen. Dat noemen we de Veenkoloniale aanpak.

De initiatiefnemers zijn zelf aan het woord in deze krant. Wat hebben bewoners nodig om hun initiatief goed op te kunnen starten, te behouden of door te laten groeien? Hoe kan de Veenkoloniale aanpak verder verspreid worden? In hoeverre voelen de initiatiefnemers dat ze zeggenschap hebben over hun eigen acties en initiatief? Wat is nou de kracht van de Veenkoloniaal, die bij deze bewonersbeweging naar voren komt? Daarover, en meer, gaat deze krant. ♦

BEWONERS-CONFERENTIE

Volg de Bewonersconferentie online op zaterdag 24 oktober 2020 tussen 13.00 en 17.00 uur, of kom op locatie (beperkt plek)! Met verhalen van tal van bewoners, zorgverleners en wethouders, en speciale bijdragen van Wouter Bos, oud vice-premier, en Johan Brongers, bestuurder Tinten. Meld je nu aan op: krachtvandeveenkolonien.nl ♦

HET DNA VAN DE VEENKOLONIËN

Bestaat er iets dat als typisch Veenkoloniaal of een Veenkoloniale aanpak omschreven kan worden? De Bewonersraad van Kracht van de Veenkoloniëen (p. 3) ziet een rode draad in de drijfveren van veel initiatiefnemers, en in hoe de inwoners hun initiatieven opstarten en uitvoeren. Het zegt iets over hoe men in de Veenkoloniëen met elkaar, de overheid, en professionele instellingen omgaat.

Al jarenlang zijn er veel bewonersinitiatieven in de regio. In tweehonderd jaar hebben actieve bewoners van de Veenkoloniëen het gebied tot ontwikkeling gebracht. Deze strijdbare en ondernemende inwoners hebben zich door die tijd heen gemanifesteerd als pioniers (verveners en later boeren), als ver-

nieuwers en ondernemers (coöperatieve aardappelmeel- en strokartonfabrieken), en als vechters voor sociale strijd. Van de veenstakingen, landarbeidersstakingen, strokartonstakingen en ook de worsteling met de overheersing en kolonisatiedrift vanuit de stad Groningen tot de recente weerstand tegen de windmolens. Een kritische blik op de overheid hoort daarbij en is onderdeel van het Veenkoloniale DNA geworden.

De Veenkoloniale bewonersinitiatieven van deze tijd passen volgens de Bewonersraad goed in deze soms anarchistische traditie. Het zijn de Veenkolonialen die weerstand bieden tegen een al te grote bemoeienis vanuit de Haagse en lokale politiek. Ze komen op voor de belangen van hun medebewoners en van degenen die te maken hebben met armoede of

hulp nodig hebben. Het zelf doen binnen de mogelijkheden die ze hebben of creëren is een belangrijk element van het DNA. Als er wel wordt gekeken naar hulp of steun vanuit de overheid, dan maakt de eigen-gereide houding, die soms grenst aan burgerlijke ongehoorzaamheid, dat de samenwerking niet altijd makkelijk verloopt.

In deze krant staan verschillende interviews met voorbeelden van initiatiefnemers die deze Veenkoloniale aanpak tonen. In het DNA van de Veenkoloniaal zit het opeisen van een gelijkwaardigere positie aan tafel en het niet willen ophouden van het handje. Het toont zich in de strijdbaarheid van sommigen, die ondanks tegenslagen niet opgeven. **‘Nait soezen, deurbroezen’**, is voor hen het motto. ♦

**“Bemui die met
dien aigen rötlevén
mien jong.”**

DE SNUFFELSHOP IN HEILIGERLEE

JANNIE IN GESPREK MET ÉÉN VAN DE LEDEN VAN DE BEWONERSRAAD.

In gesprek met Jannie Orsel, initiatiefnemer van de Snuffelshop in Heiligerlee, waar mensen met weinig geld terecht kunnen voor directe hulp, ondersteuning, huisraad, of bijvoorbeeld een tas met boodschappen. Ze gaat ook het gesprek aan met mensen over budgettering en brengt eenzaam bij elkaar.

“Er zit ongelooflijk veel in de mens. Ook als je je helemaal van onderop komt. Als je dat naar boven haalt en ziet hoe ze groeien, daar doe ik het voor.”

De grote wens van Jannie komt voort uit haar eigen jeugdervaringen in Oude Pekela. Buurtwerker Flip (‘dikke Flip’ voor de kinderen) was de man die in het dorpshuis aan iedereen zag of het goed ging of niet. Hij observeerde en ondernam actie als het niet goed ging met kinderen of in gezinnen. Dat gevoel van het dorpshuis terugbrengen; een plek waar iedereen die niet goed in zijn of haar vel zit, kan komen en waar iemand is die je ziet en meteen helpt; dat is haar doel.

Op haar arm staat ‘Ik buig voor niemand’, en dat blijkt uit de strijd die ze al jaren voert met ‘Het Systeem’, de overheid en instellingen als het UWV. “Ik sta met uitgestoken hand naar de gemeente of het UWV, maar samenwerken blijft ingewikkeld. Jannie zou graag zien dat organisaties meer vertrouwen hebben in de mensen

waar ze voor werken. Acht jaar geleden nam ze het initiatief voor de Snuffelshop, waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vrijwilligerswerk kunnen doen, en nieuwe contacten, ervaring en zingeving opdoen.

Als ze mocht kiezen, zou ze één ding direct doen: het dorpshuis moet weer terug, met laagdrempelige hulp, in de buurt van mensen. Mensen in nood moeten meteen geholpen worden. Jannie is van mening dat veel van het geld dat vanuit de overheid naar Groningen komt, niet de juiste mensen bereikt.

Ze pleit voor meer vertrouwen en dus ruimte voor bewonersinitiatieven zoals de hare. “We moeten veel meer samenwerken, zodat ik de mensen kan helpen die het ‘t meeste nodig hebben. Ik ontvang

“Er is een directe link met de gezondheid van veel mensen. Als je wordt gehoord en geholpen, dan kom je lekkerder in je vel te zitten, en hoor je de vogels weer fluiten.”

geen subsidie en krijg wel veel voor elkaar. Ik wil graag dat ik als partner gezien word door organisaties en gemeenten.”

Jannie geeft nog een voorbeeld van hoe ze mensen concreet helpt. “Ik heb hier een echtpaar gehad, die op dat moment de hypotheek niet meer konden betalen. Als je financieel aan de grond zit, dan ga je niet gezond eten. Het duurde weken voordat ze het geregeld hadden, en ondertussen hadden ze niks en aten ze al drie dagen droge macaroni. Het echtpaar kwam bij mij en ik heb ze naar Willem van de Voedselbank gestuurd, die ze toen verder heeft geholpen. De schulden worden op het moment geregeld en ze kunnen weer een kant op. Dat doen wij in een uur tijd. Die hulp gun ik iedereen die dat nodig heeft.” ♦

“WIE BINT AIN FAMILIE”, ZEI JANNIE ORSEL BIJ DE UITREIKING VAN HET KIEM- EN ZAAIGELD.

UITBREIDING IN VEENDAM

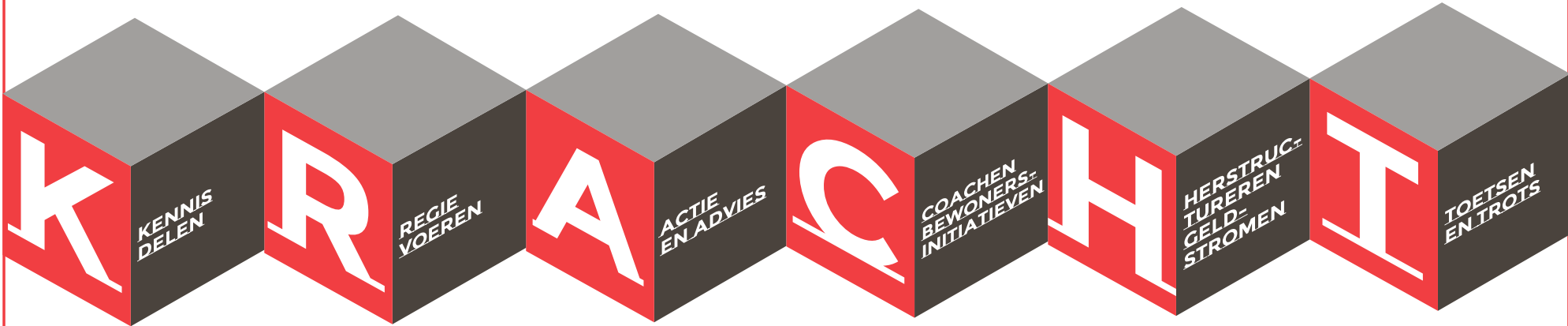
De vraag en behoefte naar een tweede Snuffelshop werd al een tijd opgemerkt. Eind juni was het zover: de feestelijke opening van de Snuffelshop 2.0. Mensen die moeite hebben om financieel het hoofd boven water te houden, kunnen nu ook in Veendam terecht bij De Snuffelshop 2.0. Of het nou gaat om huisraad, kleding, of mentale ondersteuning: ook in Veendam staan Jannie en de andere vrijwilligers voor je klaar.

Adres Snuffelshop 2.0: Kerstraat 81, Veendam. ♦

JANNIE EN HAAR TWEE KINDEREN BIJ DE OPENING.

DE BEWONERSRAAD VAN KRACHT VAN DE VEENKOLONIËN

DEELNEMERS AAN HET INSPIRATIEFESTIVAL VAN 2019.

De Bewonersraad ondersteunt bewonersinitiatieven binnen Kracht van de Veenkoloniën, één van de hoofdlijnen binnen het programma Kans voor de Veenkoloniën.

Via deze raad krijgen bewoners meer zeggenschap over hun eigen leefomgeving, en worden bestaande initiatieven versterkt en waar nodig bijgestaan.

De raad bestaat uit een mix van bewoners en ondersteunende professionals die allen bewonersinitiatieven een warm hart toedragen. Een tiental leden van de Bewonersraad komt vier keer per jaar bij elkaar om te praten over thema's uit het gebied die aandacht verdienen, over de jaarlijkse bewonersconferentie, en over wat initiatieven in de regio nodig hebben om te kunnen slagen en groeien.

De Bewonersraad staat nauw in verbinding met andere activiteiten en projecten van Kans voor de Veenkoloniën. Betrokkenheid van en zeggenschap voor de bewoners zelf, daar sturen ze op aan. Voor én door bewoners, is het motto. Ook is er tijdens iedere bijeenkomst ruimte om van elkaar te leren, nieuwe initiatieven te introduceren en de

huidige ontwikkelingen te bespreken. Vorig jaar presenteerde de Bewonersraad een manifest genaamd K.R.A.C.H.T. Het manifest gaat over de vraag: Wat willen bewoners met elkaar bereiken in de Veenkoloniën?

Kunt u bij uw initiatief hulp gebruiken van een meedenkend en ervaren lid van de bewonersraad? Of wilt u zelf graag aansluiten als lid? Stuur dan een e-mail naar Joke Bakker, voorzitter, via: bewonersraad@kvdk.nl. ♦

SAMENWERKEN LOONT

SAMEN KOKEN, SAMEN ETEN BIJ SECOND HOME.

“Blijf bij jezelf, en zorg dat er iemand naast je staat die verstand heeft van zulke aanvragen.”

ruimte krijgen om meer mensen te helpen. “Ondanks dat de aanvraag niet gelukt is, was het contact met de gemeente wel heel prettig,” geeft Rebecca aan. Door de opgebouwde samenwerking met de gevestigde instanties kan het initiatief meer kwetsbare gezinnen helpen. De samenwerking heeft een vervolg gekregen, lees daarover verderop in de krant meer.

Rebecca heeft het één en ander geleerd van de poging om een gezamenlijk project te starten. “De aanvragen kunnen best ingewikkeld zijn, het zijn een hoop formulieren en je kunt het op meerdere manieren invullen,” aldus de initiatiefneemster. Het is belangrijk om achter je standpunten te blijven staan en in je plan te blijven geloven. Dat wil ze dan ook als advies meegeven aan andere initiatieven die aanvragen bij fondsen willen doen. ♦

BEWONERS-
CONFERENTIE
_ RESERVEER
IN UW AGENDA!

Wanneer?

Op 24 oktober tussen 13.00 en 17.00 uur staat de tweede inspirerende conferentie voor en door bewonersinitiatieven in de Veenkoloniën gepland.

Wat?

De Bewonersconferentie is de aftrap van een nieuw seizoen waarin we aandacht geven aan de Kracht van onze Veenkoloniën. Bewonersdeals worden gepresenteerd, u krijgt een doorkijk naar de reeks geplande themabijeenkomsten voor de komende periode, en u hoort meer van gastsprekers, politici en natuurlijk de innovatieve initiatiefnemers.

Waar?

We zoeken nog naar de juiste vorm en plek voor deze conferentie. Kijk voor meer informatie op de website: krachtvandeveenkolonien.nl. ♦

VEENKOLONIAAL DORPSLEVEN IN CORONA-TIJD

VRIJWEL LEGE STRATEN IN DE VEENKOLONIËN.

Het dagelijks leven is sinds afgelopen maart behoorlijk veranderd, ook bij de bewonersinitiatieven en in de dorpen zijn de gevolgen groot. Hoe zag de Corona-crisis er uit in de Veenkoloniën?

CORONA SUCCESVERHALEN IN DRENTHE

Sommige dorpen verkeren in rust en denken na over hoe het sociale dorpsleven na de zomer weer opgestart kan worden. Andere dorpen hebben nauwelijks stilgezeten tijdens de Corona-uitbraak. Lees hier een aantal Drentse succesverhalen.

Het initiatief **Beeldbrengers** in Emmer-Compascuum is bezig met het organiseren van Corona-proof exposities. **Stichting Dorpenzorg** in Emmen onderzoekt met zorgpartners en een studente van het Windesheim of een digitaal beeldbel-project met ouderen gestart kan worden. Het idee is dat ouderen contact kunnen houden met kleinkinderen en dorpsgenoten via een tablet, met de ondersteuning van vrijwilligers en zorgprofessionals.

In Coevorden zorgt het **Plaatselijk Be-lang Zwinderen** in deze tijd goed voor haar inwoners. Vrijwilligers brachten een bloemetje aan de 80-plussers en over-

MEI 2020 - Sociale leven valt stil

In veel Groningse en Drentse dorpen lag het leven de afgelopen maanden min of meer stil. Corona en alle gevolgen daarvan maakten ook op de dorpen in Veen-

koloniaal gebied indruk. Verschillende initiatiefnemers vertellen dat vrijwilligers in groten getale thuisblijven. Deels omdat er geen activiteiten georganiseerd mogen worden, en deels omdat men zich kwetsbaar voelt en voorzichtig is in het contact met anderen. "Je verliest daardoor het zicht op elkaar".

JUNI 2020 - Van vragen naar berusting

De onrust over de vraag hoe alles er de komende periode uit gaat zien, maakt langzaamaan plaats voor berusting. Dorpsbewoners hebben over het algemeen vrede met de situatie. Hier en daar maken mensen overdag een wandelingetje door het dorp, en er wordt regelmatig even bij elkaar op het raam geklopt en gezwaaid.

Soms is er de angst dat het huidige vrijwilligersbestand niet op kan tegen een crisis als deze. Zullen vrijwilligers zich na de zomer weer gaan melden? De tijd zal het leren. Ook grotere evenementen in de dorpen kunnen dit jaar niet plaatsvinden. "Er zijn mensen van besturen die het jammer vinden dat activiteiten niet door mochten gaan" vertelt Eddy Kuipers, secretaris van Dorpshuis de Linden. Activiteiten als kaartavonden en buurtactiviteiten zorgen juist dat je elkaar ontmoet.

JULI 2020 - Weer erop uit

Begin juli starten mondjesmaat weer wat activiteiten op. Mensen hebben weer zin om erop uit te gaan. Hoe voorzichtig moet je nog zijn? Sommigen zoeken elkaar weer op, anderen komen bewust niet naar de georganiseerde 1,5 meter bijeenkomsten. In sommige dorpen verwacht men dat mensen de komende tijd nog afwachtend zullen zijn met deelname aan georganiseerde groepsactiviteiten. In klein verband gaan mensen al wel weer met elkaar om. Dat kan ook niet anders wanneer het dorp een hechte gemeenschap kent.

AUGUSTUS 2020 - Traditionele zomerstop

De zomerstop is dit jaar voor veel dorpsbewoners niet anders dan anders. In de zomermaanden liggen activiteiten vaak stil, zo ook dit jaar. Bestuursleden en vrijwilligers denken wel na over hoe de activiteiten weer kunnen worden opgestart. "Hierin nemen we het zekere voor het onzekere". Deze maand werden de voorbereidingen getroffen. Dorps- en wijkcentra zijn ingericht om weer kleine groepen Corona-proof te kunnen ontvangen. Zullen mensen ook in de komende maanden manieren blijven vinden om samen te komen? We gaan het zien. ♦

GRATIS GROENTE EN FRUIT IN MIDDEN-GRONINGEN

De Corona-crisis heeft een grote impact op de maatschappij, en zeker ook op mensen in de Veenkoloniën die in armoede leven. Zo'n dertig gezinnen in Midden-Groningen hebben via Stichting de Toverboom zogeheten "Doe Tassen" en groente- en fruitkisten ontvangen.

Samen met Kwartier Zorg & Welzijn, en met een bijdrage van het Oranje Fonds, is het gelukt om dertig gezinnen in deze lastige periode extra te ondersteunen. De ouders zijn blij dat ze hun kinderen kunnen voorzien van gezonde voeding,

zonder dat het een grote hap uit hun budget neemt. Ze ontvangen de kisten en tassen tot nu toe geheel gratis. Rebecca Albers (Stichting de Toverboom) hoopt dat er in de toekomst een manier gevonden kan worden waarop de gezinnen tegen een lage vergoeding structureel voorzien kunnen worden van groente en fruit. ♦

"Gezond eten is een belangrijk onderdeel van Positieve Gezondheid, en dat is voor deze gezinnen vanwege hun budget erg lastig."

VAN BEWONERSINITIATIEF NAAR BV, VAN DORPSCAFÉ NAAR ZORGCENTRUM

Het is een opmerkelijk verhaal. Vier zussen, geboren in Nieuw-Schoonebeek, zagen dat hun moeder in een steeds stiller wordend dorp woonde. De straten werden steeds leger doordat veel voorzieningen verdwenen. Het had effect op het leven van hun moeder en andere ouderen in het dorp: ze vereenzaamden. De zussen namen het initiatief om oudere inwoners meer met elkaar in contact brengen en zetten zich in voor een 'Mensvriendelijk Nieuw-Schoonebeek'.

"Sommige bewoners moesten op het eind van hun leven nog uit het dorp vertrekken, terwijl ze natuurlijk het liefst hun laatste jaren wilden doorbrengen in de eigen vertrouwde omgeving."

DE ZUSSEN VOPPEN IN NIEUW-SCHOONEBEEK.

Het begon in 2008, vertelt Ria Voppen, één van de vier zussen. "Het dorp liep leeg en mijn moeder klaagde dat ze niemand meer op straat zag." Ze konden van de gemeente Emmen een ruimte huren waar mensen samen konden komen. "Het begon echt als een bewonersinitiatief, heel klein eigenlijk. Onze inzet was in het begin op vrijwillige basis." Omdat mensen steeds ouder worden, werd de vraag naar opvangplekken voor hulpbehoevenden steeds groter.

De zussen zagen mogelijkheden. Twee van hen hebben een verpleegkundige achtergrond en weten hoe het zorgsysteem in elkaar steekt. Het systeem van zorgindicaties zorgt ervoor dat ze ook middelen kregen om de mensen te helpen. Ze wilden uitbreiden in de Dorpshoeve, met meer opvang en op termijn ook met zorgwoningen.

Voor de dagopvang hebben ze nu een netwerk van 35 vrijwilligers uit het dorp, en

kunnen ze professionele krachten inhuren. Zelf krijgen de zussen ook deels betaald. De zussen Voppen zijn nu bezig om het oude dorpscafé om te bouwen tot een grotere dagopvang en woningen voor 16 ouderen. Ze hebben het pand gekocht en zijn met een architect aan de slag gegaan om het te renoveren.

Bij het nieuwe plan hoort ook een beweeg- en moestuin, een levende beweegomgeving. Dat moet het hele dorp ten goede komen, niet alleen de ouderen. Het is belangrijk om het samen te doen in het dorp, met alle inwoners.

Zeggenschap en eigenaarschap

Ze voelen zich volledig eigenaar van wat ze doen. "Het pand is van ons en dat is belangrijk." De samenwerking met de gemeente Emmen is goed. Met welzijnsorganisaties als Icare en Sedna wordt goed samengewerkt, en ze staan niet stil. "We kijken nu ook naar activiteiten voor 50- en 60-jarigen. Ons doel is een mensvriendelijk Nieuw-Schoonebeek en iedereen die daaraan meehelpt is welkom." ♦

POSITIEVE GEZONDHEID IN ACTIE

Onze razende reporters gingen de straat op in Hoogezand om Veenkoloniale inwoners met verschillende achtergronden te vragen wat zij verstaan onder Positieve Gezondheid. Hun reacties op de vraag 'Wat is Positieve Gezondheid?' geeft een mooi beeld van dit begrip:

Man van middelbare leeftijd, met een MBO opleiding achter de rug. "Dat je je positief over je gezondheid na moet denken, dat roept het bij mij op. Kijk naar je gewicht, naar je eetpatroon, hoe je leeft, of je rookt en dat je moet stoppen met roken. Dat soort dingen. Sociale controle is er een onderdeel van, dat hoort er ook bij. Als mensen slecht ter been zijn of iets mankeren of wat dan ook."

Man en vrouw van eind dertig, met een HAVO en MBO diploma op zak. "Gezondheid, positief, dat het klopt. Voor mijn gevoel een beetje dubbele zin: gezond is positief. Als je geen pijn hebt en je gewoon goed voelt en vitaal bent en geen klachten hebt, dan ben je gewoon gezond."

Twee mannen van eind dertig, die een opleiding op hoog niveau hebben gehad, ze zijn namelijk dakdekkers.

"Klinkt goed. Dat je positief gezond bent, dat je geen ziektes hebt en geen mentale dingen. Gezond leven, gezond voelen. Buren? Nee, ik heb een hekel aan mensen, haha. Werk? Werk dat je leuk vindt, is heel belangrijk. En als je goede vriendschappen hebt, voel je je wel beter."

Jonge vrouw van begin 20, die MBO gedaan heeft.

"Dat je goed in je vel zit! Dat het lekker gaat, dat je je goed kan verzorgen op eetgebied, maar ook dat je hulp nodig hebt met fysio of op andere vlakken. Contact met de burens, vrienden, ja zeker, dat is heel belangrijk."

Zeggenschap over wat er gebeurt in je omgeving? Dat kan er wel onder vallen, maar ik moet zelf toegeven dat ik weinig met politiek doe. Als ik het om me heen zie, denk ik weleens daar kan ik meer mee doen. Als je niks van je laat horen dan heb je er ook geen stem in."

Man van zeventig, die de lagere school heeft afgerond.

"Ik ben niet gezond, heb overal last van. Ik begrijp het niet, heb er nooit van gehoord."

Vrouw van middelbare leeftijd, die huisarts is.

"De toekomst, dat is waar we naar toe moeten in Nederland. Het is de basis van goede gezondheidszorg. Sowieso alles positief benaderen, vanuit leefstijl alles goed aanpakken. Machteld Huber, de grondlegger van Positieve Gezondheid, ken ik ook."

WAT IS POSITIEVE GEZONDHEID?

Positieve Gezondheid gaat over meer dan alleen gezond zijn. Je kijkt niet alleen naar zaken die je lichamelijk of geestelijk ziek maken, maar juist naar hetgeen dat ervoor zorgt dat je jezelf gezonder voelt. Veel bewonersinitiatieven dienen precies dit doel: de omgeving verbeteren, mensen helpen die het nodig hebben, en mensen mee laten denken en beslissen over zaken die gebeuren in hun eigen omgeving. ♦

KAART VAN DE VEENKOLONIËN

BEWONERSINITIATIEVEN IN BEELD

ALTIJD WELKOM!

Aanvullingen op deze kaart zijn meer dan welkom! We zijn altijd op zoek naar nieuwe Veenkoloniale initiatieven en initiatiefnemers. Neem contact met ons op via: bewonersraad@kvdvk.nl!

GEZONDHEID

- 02. SBO Boswijk
Hoogezand
- 12. Fysiotherapie Veen
Wildervank
- 14. Eetpunt de Samenleving
Nieuwe Pekela
- 16. Pekela Kookt
Oude Pekela
- 17. Odensehuis Pekela
Oude Pekela
- 30. Stichting Mond tot Mond
Tweede Exloërmond
- 31. Stichting Mond tot Mond
Valthermond
- 34. Hartveilig AED
Valthermond
- 36. Schoolmoestuin
Barger-Compascuum
- 38. Gezond Koken en Eten
Barger-Oosterveen
- 41. Voel je goed!
Klazienaveen
- 43. Moestuin Voedselbank
Nieuw-Dordrecht
- 53. Vitaal Veenkoloniaal
Elim

WOONVORMEN

- 04. Lang Leve Kolham
Kolham
- 15. Stichting Woonvorm J&O
Oude Pekela
- 20. Stichting Blijven Wonen
in Westerwolde
Vlagtwedde
- 28. Samen Werken aan
Goed Wonen
Tweede Exloërmond
- 45. Zwarte Racker
Nieuw Schoonebeek
- 47. Dorpsbelangen Oranjedorp
Oranjedorp

BEWEGEN

- 03. Chiyo Thai
Hoogezand
- 37. Ouderengym
Barger-Oosterveen
- 42. Sportief en Gezond
Nieuw-Weerdinge
- 44. Samen Bewegen
Nieuw-Weerdinge
- 46. Beweegtuin
Klazienaveen
- 51. Dorpsbosje
Nieuwlande
- 54. Het Belevingsbos
Noordscheschut

BURENHULP

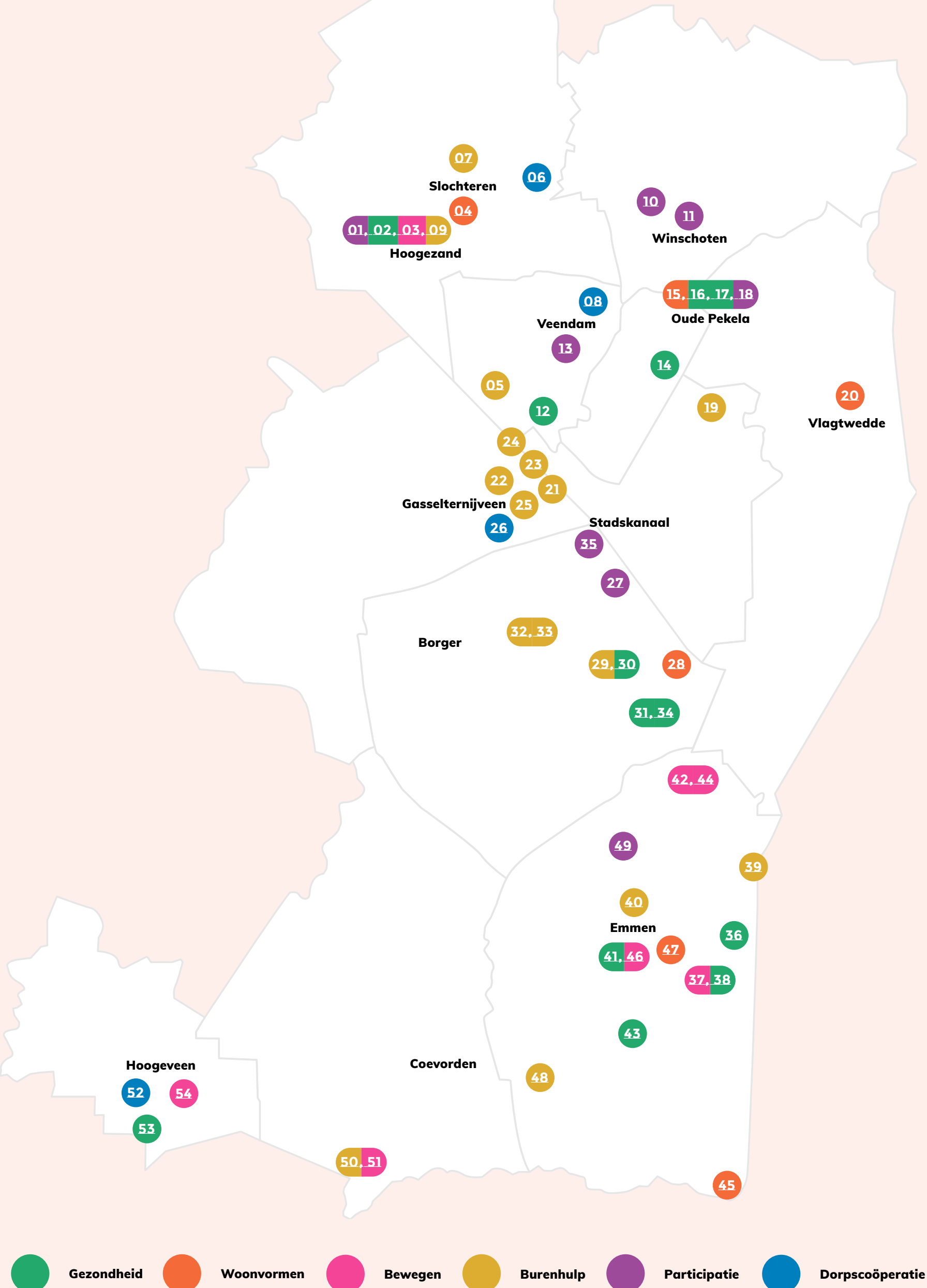
- 05. Veur Mekoar
Kiel-Windeweer
- 07. Dorpscoöperatie
Het Lint Verbindt
Slochteren
- 09. Centrum de Badde
Hoogezand
- 19. Ruilwinkel Alteveer
Alteveer
- 21. Naaberhulp Nieuwediep
Nieuwediep
- 22. Naaberhulp Eext en
Eexterveen
Eexterveen
- 23. Buurthulp
Eexterveenschekanaal
Eexterveenschekanaal
- 24. Burenhulp
Annerveenschekanaal
Annerveenschekanaal
- 25. Naaberhulp Gieterveen
Gieterveen
- 29. Huiskamer Exloërmond
Tweede Exloërmond
- 32. Verlichting buitengebied
Buinerveen
- 33. Koffieurtje Buinerveen
Buinerveen
- 39. De Huiskamer
Emmer-Compascuum
- 40. Stichting Dorpenzorg
Emmen, De Monden
- 48. Burenhulp Dalerpeel
Dalerpeel
- 50. Burenhulp Nieuwlande
Nieuwlande

PARTICIPATIE

- 01. Stichting de Toverboom
Hoogezand
- 10. De Snuffelshop
Heiligerlee
- 11. Wijkresto's
Winschoten
- 13. Snuffelshop 2.0
Veendam
- 18. MFC de Binding
Oude Pekela
- 27. In Glas verpakt
Nieuw-Buinen
- 35. Dorpsbelangen
Drouwenermond
Drouwenermond
- 49. Vijfpuntenplan
Schoonoord

DORPS- COÖPERATIE

- 06. Mit Mekoar
Noordbroek
- 08. Dorpscoöperatie Meeden
Meeden
- 26. Dorpscoöperatie de Brug
Gasselternijveen
- 52. Hollandscheveld Verbindt
Hollandscheveld

WAAR HALEN WE HET GELD VANDAAN?

TRIJNTJE BOSMA EN BETTIE BOEKHOLD UIT NIEUW-WEERDINGE.

In 2017 nam Trijntje in haar woonplaats Nieuw-Weerdinge samen met haar vriendin Bettie het initiatief om een brainstormsessie te organiseren in hun dorp rond het thema: **“Wat willen mensen doen aan hun gezondheid?”**

Een scala aan ideeën kwam naar voren en Trijntje en Bettie konden beginnen met het uitwerken. Het bloeiende initiatief sloot mooi aan bij M&Gezond, een gezondheidsprogramma van de gemeente Emmen.

Zelf vormen de dames samen met drie anderen een clubje dat zich richt op een serie van activiteiten rond Positieve Gezondheid. De activiteiten variëren van incidentele tot meer structurele projecten. In de afgelopen jaren hebben ze onder andere een bootcamp, een moestuinproject, badminton en dynamic tennis, de diabetes challenge, een gezondheidsmarkt in de sporthal en het dorpsommetje gerealiseerd.

Ze werken samen met lokale ondernemers, zodat die zich medeverantwoordelijk

voelen voor een gezonder Nieuw-Weerdinge. “We hebben nu de ‘gezonde kroket’ in de snackbar, ‘gezond brood’ bij de bakker en ‘gezonde hamburgers’ bij de slager,” zegt één van de initiatiefnemers. Verder wordt er gewerkt aan fiets- en wandelroutes, maar ook aan financiële hulpverlening voor ouderen.

“Het leuke van dit initiatief is dat er grote betrokkenheid is in het dorp. En we hebben een fijne groep vrijwilligers.” aldus Bettie.

De dames Bosma en Boekhold hebben hetzelfde struikelblok als veel andere initiatiefnemers: **“Waar halen we het geld vandaan?”** Vorig jaar zomer hebben ze een bedrag gekregen tijdens het grote ‘Voor Elkaar Festival’. Ze ‘wonnen’ toen 2000 euro voor hun plan voor een omni-sportvereniging. Het merendeel van hun activiteiten weten ze te financieren door bescheiden bedragen aan te vragen bij M&Gezond en bij het Plaatselijk Belang, een club die

geld krijgt van de gemeente om naar eigen inzicht te besteden aan positieve ontwikkelingen in Nieuw-Weerdinge. De meeste aanvragen worden gehonoreerd, maar soms voelt Trijntje zich bezwaard om weer een aanvraag te doen, hoe klein het bedrag ook is. “Ik heb dan het gevoel dat Nieuw-Weerdinge teveel uit die pot krijgt. Dat voelt niet goed.” De bedragen die ze nodig hebben zijn soms niet meer dan enkele tientjes. “Soms betalen we uit eigen zak kleine dingen, af en toe sponsort het lokale bedrijfsleven ook wel iets, bijvoorbeeld als er t-shirts moeten komen”, geeft Trijntje aan.

Door per activiteit geld aan te vragen, loop je het risico dat het grotere plaatje uit zicht raakt. Het lukt het initiatief in Nieuw-Weerdinge nog niet om structurele bedragen aan te vragen bij fondsen als Stichting Doen. “Ik zou al blij zijn als we jaarlijks 500 euro konden krijgen om naar eigen inzicht te kunnen besteden,” zegt Trijntje. Ze reageert verrast als ze hoort dat er ook Kiem- en Zaaigeld aangevraagd kan worden bij Kracht van de Veenkoloniën. “Daar gaan we zeker naar kijken.” ♦

Een persoonlijke aanpak waarbij je, het liefst samen met andere clubs of initiatieven, langs de deuren gaat, doet wonderen. Maak een lijst met de gezochte hulp, zodat mensen kunnen kiezen waarbij ze het liefste aansluiten. Vaak weten ze helemaal niet dat er mensen gezocht worden.

3. Lastige situaties bieden nieuwe kansen

Is er een probleem of crisis in de buurt? Probeer deze te benutten door mensen alert te maken en ze te interesseren voor concrete acties of plannen. Het kan helpen om te zoeken naar zaken die in het dorp niet goed gaan en daarbij soms scherper de confrontatie aan te gaan met de betrokken partijen. Dit creëert aandacht bij mensen die eerder niet actief waren. ♦

De themabijeenkomst ‘Vrijwilligers vinden en binden’ van Kracht van de Veenkoloniën volgt in het najaar van 2020. Succesvolle initiatiefnemers leggen, in samenwerking met de Heidemij, uit hoe je meer vrijwilligers krijgt.

Kijk voor de datum en locatie op: www.krachtvandeveenkolonien.nl

“HET BINT ALTIED DEZULED’N”

Het is verbazingwekkend om te zien hoeveel mensen vrijwilligerswerk verrichten in Nederland, en in de Veenkoloniën is dat niet anders. De roep om vrijwilligers komt met grote regelmaat naar voren. Veel werk komt vaak neer op de schouders van te weinig.

Vrijwilliger zijn is een vak apart, kun je bijna zeggen. Elk dorp kent ze gelukkig; mensen die met hart en ziel bezig zijn om zaken in het dorp te verbeteren. Sociale types die zich sterk verbonden voelen met de omgeving, soms vanuit het verleden,

maar soms ook als ‘import’. Soms zijn het mensen die het leuk vinden om gezien te worden en een betekenisvolle rol willen spelen. Zo snijdt het mes aan twee kanten. Maar hoe vind je nieuwe mensen of betrek je meer vrijwilligers bij jouw activiteiten? **Drie belangrijke tips van succesvolle initiatieven:**

1. Lange of korte termijn?
Kijk naar het soort vrijwilligerswerk. Zoek je iemand die zich structureel verbindt aan je initiatief of gaat het om korte termijn- en projectmatige activiteiten? In het

te termijn acties is het juist belangrijk om de activiteit goed te beschrijven. Verkoop de activiteit en beantwoord de vraag: Wat levert het mij als vrijwilliger op? Dit is een belangrijk aspect in de aanpak van het werven.

2. Geef vrijwilligers een heldere keuze
We leven in een tijd dat mensen een steeds drukker sociaal leven hebben, met een volle agenda. Het is daarom belangrijk om de taken duidelijk en concreet te omschrijven, en in overzichtelijke, hapklare brokken te presenteren.

eerste geval is een profielschets een goed idee. Wat voor iemand zoek je en wat bied je? Dit klinkt misschien wat overdreven professioneel, maar het geeft ook duidelijkheid aan de persoon die je voor langere tijd aan je wilt verbinden. Voor korte

BEWONERSDEALS, WAT ZIJN DAT?

Als je als inwoner van een dorp of wijk een initiatief opzet, kom je veel dingen tegen die niet direct makkelijk oplosbaar zijn. Je zoekt daarvoor dan samenwerking met instanties als de gemeente of een welzijnsinstelling. Die vinden het idee misschien meteen heel goed, maar het maken van concrete afspraken is een proces met veel hindernissen en valkuilen. Kracht van de Veenkoloniën wil bewoners en andere partijen ondersteunen in het proces om goede samenwerkingsafspraken te maken. We noemen dit het maken van ‘bewonersdeals’: hieronder twee sprekende voorbeelden.

De Molenhof in Oude Pekela
Rebecca Roelans heeft al enkele jaren geleden met Stichting J&OZorg samen met vrijwilligers een plan ontwikkeld voor een woonvorm waar jongeren en ouderen in Oude Pekela, die in meer of mindere mate ondersteuning nodig hebben, samen onder één dak leven.

Deze woonvorm zou gerealiseerd kunnen worden in een voormalig bejaardentehuis in Pekela, wat al enkele jaren weinig tot niet gebruik wordt. Het complex is recent opgekocht door zorg-vastgoedmakelaar Estea, die maatschappelijke doelen hoog in het vaandel heeft staan,

PIET WOLTERS, VOORZITTER VAN DORPSCOÖPERATIE DE BRUG.

en die bereid is om samen te werken met maatschappelijke initiatiefnemers. Het gemeentebestuur van Pekela ondersteunt het initiatief, maar wil wel dat de appartementen beschikbaar blijven voor sociale verhuur. De Bewonersdeal moet ervoor zorgen dat er een proces op gang komt, waarin een groep actieve bewoners in Pekela als bewonersinitiatief betrokken is bij de invulling van (een deel van) het complex. De deal over het proces van deze bewonersbetrokkenheid bij de invulling wordt met ondersteuning van Kracht van de Veenkoloniën gesloten door de gemeente Pekela, de initiatiefnemers, en de vastgoedmakelaar die eigenaar van het pand is.

Dorpscoöperatie De Brug in Gasselternijveen
In Gasselternijveen willen veel inwoners later ook graag in het dorp blijven wonen. Dat blijkt uit een peiling onder oudere dorpsbewoners. Door het ontbreken van goede huisvesting zijn zij nu genoodzaakt om te verhuizen naar zorgcentra in omliggende dorpen. Al twee jaar spant Dorpscoöperatie De Brug zich in Gasselternijveen in voor het realiseren van ouderenhuisvesting met zorg. Voorzitter Piet Wolters geeft aan dat tot op heden de gesprekken met zorgpartijen en mogelijke investeerders nog niet tot een concreet plan hebben geleid.

Het gebouw en het achterliggende terrein wat de Dorpscoöperatie nu op het oog heeft, zijn weliswaar sterk verwaarloosd, maar het zou een perfecte plek kunnen zijn voor woningen voor ouderen die zorg nodig hebben. “Begin 2021 moet duidelijk worden wat de haalbaarheid van de plannen is,” aldus voorzitter Piet Wolters. De Dorpscoöperatie heeft nog een klein half jaar om met concrete plannen te komen, dus nu is het moment om dit proces vlot te trekken. Met de Bewonersdeal wordt geprobeerd om spoedig concrete afspraken te maken met gemeente Aa en Hunze, de betrokken zorgorganisatie, en de Dorpscoöperatie. Naast de zoektocht naar goede ouderenhuisvesting heeft Dorpscoöperatie De Brug in Gasselternijveen al onder andere een dorpsloket en een huiskamer voor ouderen gerealiseerd. Zo wordt ervoor gezorgd dat het dorp de voorzieningen kan behouden en aantrekkelijk blijft om in te wonen.

Ook op andere plekken in de Veenkoloniën wordt hard gewerkt aan Bewonersdeals, bijvoorbeeld rond Stichting de Toverboom in Hoogeveen en de Snuffelshop in Heiligerlee. ♦

GEZONDE EN LOKALE VOEDING IN DE VEENKOLONIËN

In 2011 begon Rineke Dijkstra aan haar eerste boek over gezonde en onbewerkte voeding. Ze zet zich ervoor in om de wereld weer wat kleiner te maken. “Het mooiste zou zijn dat boeren in het achterland weer net als vroeger de stad kunnen bevoorraden”.

Ondanks alle hobbels op haar pad gaat Rineke als een echte Veenkoloniaal rustig door met het verspreiden van haar boodschap. Zij is van mening dat je niet altijd hoeft te oogsten, misschien zal zij het grootste gedeelte van haar leven wel alleen zaaien. Commercieel gooit Rineke zelfs weleens

haar eigen glazen in. Een klant die niet geïnteresseerd is in onbewerkt, huisgemaakt eten uit de regio, is bij haar niet aan het goede adres. “Wij leveren geen tomatensoep tijdens een vergaderbijeenkomst, wanneer het pompoentijd is.” Soms spijt dit haar, totdat Rineke zich weer herinnert wat haar uiteindelijk doel is. Want waar doet zij het voor? Bewustwording bij mensen over gezonde voeding, en samen met ondernemers uit het gebied een toekomstige omgeving creëren, waar er samen met boeren en producenten streekproducten worden verbouwd én verwerkt.

Zij heeft een tip voor ondernemers in de omgeving: “Alleen kom je er niet, bundel je krachten.” Juist in dunbevolkte gebieden als Oost-Groningen en Veengebieden in Drenthe zal je het samen moeten doen, vindt Rineke. “Mocht dat om wat voor reden niet lukken, blijf dan koersen op die stip aan de horizon.”

Rineke helpt mensen inzien dat je ook met kleine aanpassingen thuis goede voeding tot je kunt nemen. Daarvoor hoeft je geen zeeën van tijd te hebben of een grote lap grond te bezitten.

“Een paar bakstenen uit de grond in je voortuin halen, of je vensterbank gebruiken voor lekkere kruiden of kiemen: gezond eten hoeft niet ingewikkeld te zijn.”

Maak vooral gerechten die je overgrootouders ook zouden herkennen op hun bord, en eet mee met het seizoen. ♦

KIEM- EN ZAAIGELD

Een duwtje in de rug nodig? Dat kan! Loopt jouw initiatief vast? Of kom je financiën tekort voor een nieuwe activiteit binnen een bestaand initiatief? Dan komt jouw initiatief misschien in aanmerking voor Kiem- en Zaaigeld van Kracht van de Veenkoloniën.

Wat is Kiem- en Zaaigeld?
Kiem- en Zaaigeld is een laagdrempelig financiële ondersteuning voor bewonersinitiatieven die bijdragen aan de gezondheid van inwoners in de Veenkoloniën. Op deze manier krijgen initiatieven de kans om zich door te ontwikkelen. Kracht van de Veenkoloniën stelt een budget beschikbaar van maximaal 3.000 euro per initiatief, wat tijdens een feestelijke uitreiking wordt overhandigd aan een initiatief dat symbool staat voor de kracht van deze regio.

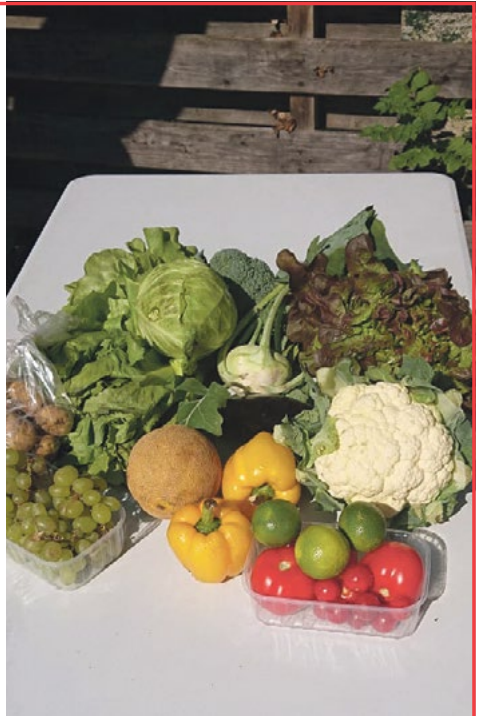
Wie gingen jou voor?
“Mag ik heel stiekum ff een klein beetje heul veul trots zijn?”, zei Rebecca Albers toen zij eind 2019 hoorde dat haar initiatief Second Home als eerste initiatief in aanmerking kwam voor het Kiem- en Zaaigeld. Daarnaast ontving vrijwilligersorganisatie Veur Mekoar uit Kiel-Windeweer een geldbedrag dat de initiatiefnemers konden besteden aan samen koken en samen eten.

“Hierdoor kunnen we ons nog meer inzetten voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen met een grote afstand tot de maatschappij.”

“Met dit geld zetten wij de activiteit ‘Samen Eten, Samen Koken’ op met eigen gekweekte groente. Ook de ouders koken en eten mee!”

Stichting Eerste Hulp van de Snuffelshop in Heiligerlee gebruikte het uitgereikte geldbedrag voor de aanschaf van een bestelbusje voor hun kringloopwinkel, en Chiyo Thai helpt mensen via dit bedrag om deel te nemen aan sportactiviteiten.

Komt mijn initiatief in aanmerking?
Wil je ook weten of jouw initiatief in aanmerking komt voor Kiem- en Zaaigeld? Kijk voor de voorwaarden en het aanvraagformulier op de website: www.krachtvandeveenkolonien.nl. ♦

geld? Kijk voor de voorwaarden en het aanvraagformulier op de website: www.krachtvandeveenkolonien.nl. ♦

STUDENTEN ‘OP PAD’ IN DE VEENKOLONIËN

liere opdracht, waarbij ze de straten van Groningen doorlopen om informatie op te halen over burgerkracht en samenwerken. Dit online alternatief werd gevonden met behulp van WIJS, het Zorg Innovatie Forum en de Bewonersraad van Kracht van de Veenkoloniën.

De studenten hebben goed weergegeven waar de initiatieven zich voor inzetten en waar ze naar streven. “Een zekere mate van geluk en tevredenheid draagt bij aan een goede gezondheid. Als de mensen in het dorp gelukkig en tevreden zijn, draagt dit bij aan de leefbaarheid in een dorp,” aldus één van de initiatiefnemers. De druk op vrijwilligers is een veelvoorkomend thema waar initiatieven zich zorgen over maken. “Een droom zou zijn om een samenwerking aan te gaan met andere organisaties in het dorp.” De term ‘omni-vereniging’ komt naar voren, met als doel dat één bestuur verantwoordelijk is over de verschillende initiatieven.

Verschiedende initiatieven richten zich ook op het behouden of creëren van woonplekken voor zowel jongeren als ouderen. Er wordt creatief gezocht naar mixvormen, gecombineerd met formele en informele zorg. Van Pekela tot Dalerpeel, en van Nieuw-Schoonebeek tot Hoogezand, iedereen is er mee bezig. Het wordt als cruciaal gezien voor de leefbaarheid in de dorpen, en dus voor de positieve gezondheid van de inwoners.

Een laatste conclusie is dat dorpsondersteuners van groot belang kunnen zijn om het vrijwilligersnetwerk en initiatieven gaande te houden, uit te breiden, en te inspireren. Belangrijk is wel dat het opdrachtgeverschap voor deze ondersteuner bij de initiatiefnemers ligt.

“Ik vond het heel leuk om aan dit project mee te werken, omdat ik niet alleen iets leer, maar ook anderen ergens mee kan helpen!”, aldus één van de studenten. ♦

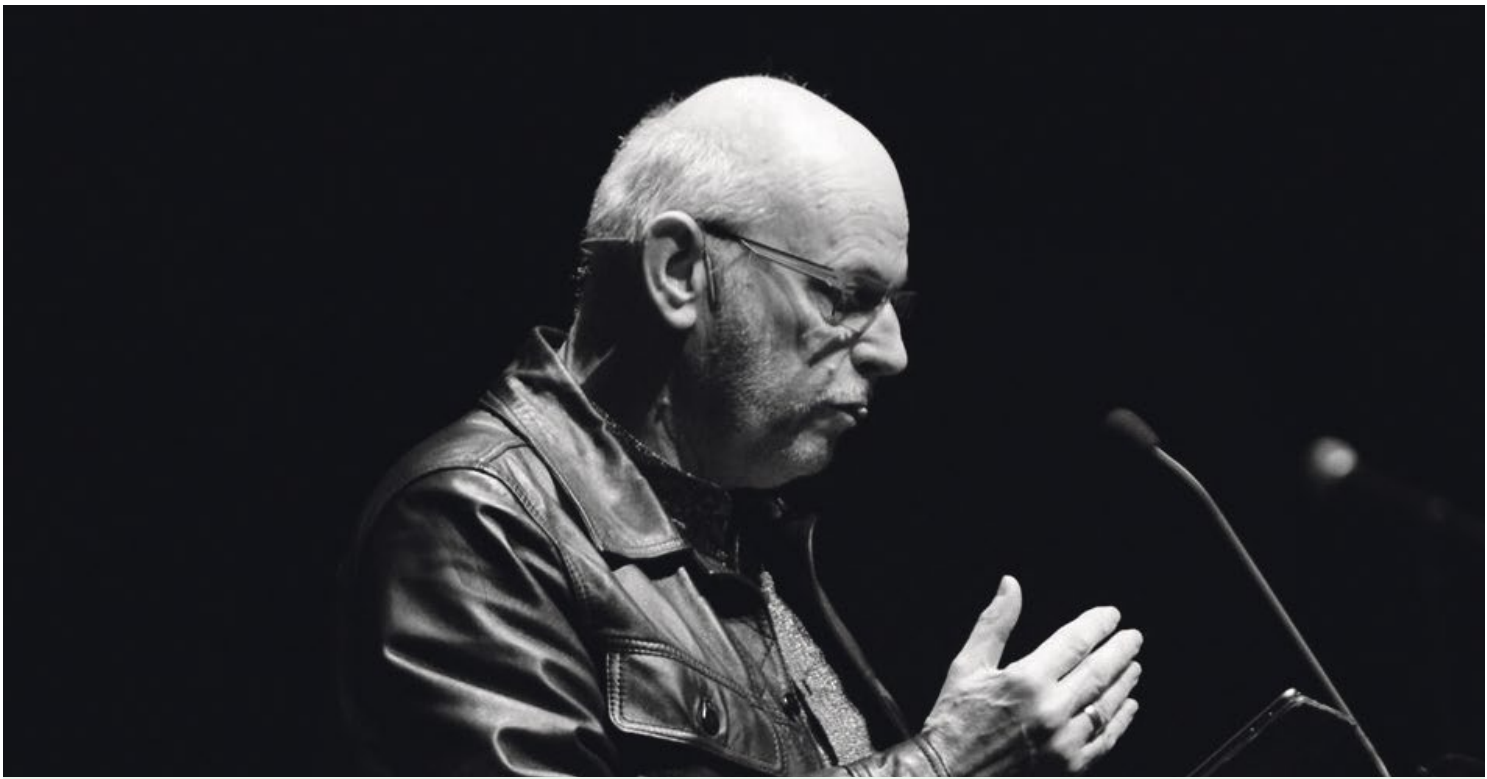

INSPIRERENDE VEENKOLONIALEN

In de Veenkoloniën zit veel kracht, trots en passie. Dat wordt eens te meer duidelijk wanneer je kijkt naar alle creatievelingen, wetenschappers en ondernemers die hun wortels in de Veenkoloniën hebben liggen.

De Drentse Veenkoloniën waren ooit het thuis voor onder andere Ben Feringa (recente Nobelprijswinnaar), Daniël Lohues (componist en zanger), Evert Ten Napel (sportverslaggever), Jetta Klijnsma (Commissaris van de Koning in Drenthe) en Don Diablo (internationaal bekende DJ). Ook uit de Groningse Veenkoloniën is veel talent afkomstig. Zo komen Jan Mulder (oud-voetballer en commentator), Renate Groenewold (schaatsster), Aletta Jacobs (eerste vrouwelijke Nederlandse arts), Imca Marina (zangeres) en Ben Tiggelaar (schrijver en gedragswetenschapper) hier vandaan.

Zijn we nog iemand vergeten in deze lijst? Wil je iemand nomineren als inspirerende en krachtige Veenkoloniaal? Geef het dan door via bewonersraad@kvdvk.nl, dan zoeken we samen een manier om diegene in het zonnetje te zetten. ♦

INGEZONDEN BRIEF UIT DE VEENKOLONIËN

Eltje Doddema is zanger, tekstschrijver, oud-onderwijzer, ‘streektaaltwieteraar’ en bovenal Veenkoloniaal. Hij schreef deze ingezonden brief over de Taalkracht van de Veenkoloniën.

leesbaarheid en het typegemak niet ten goede. Streektaalen hebben in het algemeen geen hoge status. Opgroeien met een streektaal is niet meer vanzelfsprekend. Er heerst nog steeds het vooroordeel dat je verder komt als je in het Nederlands wordt opgevoed, omdat je dan “een stoet in het voren” hebt.

Het **Veenkoloniaals** kent dezelfde problemen, maar die variant heeft ook een kracht: het is provinciegrens-overschrijdend. In de meer dan 40 jaar dat ik in het onderwijs werkzaam ben geweest, heb ik naar schatting meer dan 80% van de (ouder)gesprekken in het Veenkoloniaals gevoerd. Dit is nooit een belemmering geweest om een inhoudelijk diep gesprek

te voeren. Ook gevoelens kunnen uitstekend, soms zelfs nog beter, in de streektaal worden uitgedrukt.

De **kracht** van het Veenkoloniaals zou kunnen worden gebruikt om te komen tot een, voor deze variant, eenduidige spelling. Uitgaande van taalovereenkomsten is dit zeker haalbaar. Daarvoor zou de huidige, nog aanwezige expertise kunnen worden gebruikt.

“Taalkracht” zou je als extra poot aan **“De Veenkoloniale Kracht”** kunnen toevoegen. Zo breng je oud en jong door de taal nog dicht bij elkaar. Dat lijkt mij een grote welzijns- en cultuurwinst! ♦

KRACHT ZIT ‘EM IN HET DOEN!

ENTHOUSIASTE GROEP SPORTIEVELINGEN.

EEN TWEEDE SNUFFELSHOP.

REDACTIEVERGADERING KRANT VAN DE VEENKOLONIËN.

DE ‘KRACHT’ VAN DE TOEKOMST.

ZOMER IN HET VEEN.

ONS TOENTJE.

(GE)RECHT UIT DE VEENKOLONIËN: SPEKKEDIKKEN

Een typisch Veenkoloniaals recept voor de hele familie: lekker smullen van de spekkedikken die je samen hebt gemaakt. Gezond is het niet, maar smakelijk zijn ze zeker!

Ingrediënten voor ongeveer 75 spekkedikken:

- 1250 gram spekkedikkenmeel (of vervang dit door ¾ rogge-meel en ¼ tarwebloem)
- 250 gram stroop of honing
- 250 gram gele basterdsuiker
- 30 gram anijs in poedervorm
- 250 gram ongezoeten roomboter
- 10 eieren
- 1/4 theelepel zout
- 1 deciliter melk
- 400 gram vet spek
- 5 metworsten

Dit heb je ook nodig:

- Grote kom, of een teiltje
- Mixer (met gardes en deeghaken)
- Wafelijzer(s)
- Oud papier (voor onder het wafelijzer)
- Roerlepels

De voorbereiding:

Het beslag maak je een dag of avond van te voren, zodat het beslag kan rijzen. Snijd gelijk alvast de metworsten in dunne plakjes van twee tot drie millimeter dik. Het spek snijd je in plakjes van ongeveer anderhalf bij twee centimeter. Let op: maak de plakjes niet te dik, want dan vallen ze uit je spekkedikken.

Het beslag:

- Zorg dat de roomboter op kamertemperatuur is, en maak het zacht door te roeren of te prakken (let op: niet smelten!)
- Doe al roerend de eieren, gele basterdsuiker en vervolgens stroop erbij. Een mixer op de laagste stand werkt het makkelijkst. Er ontstaat nu een bruine, kleverige massa waarin kleine stukjes boter drijven. Het ziet er niet uit, maar geloof ons, dat komt goed.
- Doe nu al roerend het meel, anijspoeder, water en zout erbij. Na het mixen ontstaat er een bruin, plakkerig, stug deeg. Vergeet niet de gardes te vervangen door deeghaken, anders heb je straks een probleem.
- Zet daarna het deeg minstens twaalf uur weg, afgedekt met een vochtige theedoek. Probeer kou te vermijden, kamertemperatuur is het beste.
- Doe er de volgende dag beetje bij beetje lauwe melk bij om er weer een smeūige massa van te maken. Op het moment dat het smeūig goedje traag van je lepel afloopt, is het beslag perfect.

Het bakken:

Het bakken van de spekkedikken komt vrij precies. Je moet ontdekken op welke stand jouw ijzer moet staan om tot een gaar, niet-aangebrand exemplaar te komen. De eerste paar spekkedikken mislukken altijd, maak je geen zorgen. Ervaring vertelt ons dat wanneer je 1/3 tot ½ van het maximale vermogen

HOE MAAK JIJ DE SPEKKEDIKKEN HET LIEFST? STUUR ONS EEN FOTO VAN JOUW RESULTAAT VIA DE FACEBOOKPAGINA VAN KRACHT VAN DE VEENKOLONIËN!

gebruikt, je goed zit. Vet je ijzer goed in met een spekzwaard, en leg het beslag op het onderste gedeelte van het ijzer.

Doe er daarna twee tot drie plakjes metworst en een plakje spek op. Sluit het ijzer ongeveer 15 seconden terwijl je het stevig aandrukt. Loopt het eruit, dan druk

je iets te hard. Vloeit het beslag niet mooi tussen het ijzer? Dan is je beslag iets te dik, voeg dan wat extra melk toe.

Tip:

Verbrand je je vingers tijdens het eten? Laat de spekkedikken dan langer afkoelen. Eet smakelijk!

ZEGGENSCHAP IN DE VEENKOLONIËN

Ode aan Rutger Bregman
In ons kleine dorpsgemeenschap, te midden van de Veenkoloniale verten, werken we aan meer zeggenschap, om de gemeenschap te versterken.

Ons dorp is overzichtelijk, de meesten kennen elkaar hier. Als we dan een actie starten, zijn er aan helpers minstens vier.

Met de kennis die we dragen, verbeteren we de straten. Met de tijd die we er in steken, veraangenamen wij elanders leven.

We runnen onze eigen zaken en voelen ons de eigenaar van al die openbare taken, waarover we beslissen, met elkaar.

We zien dan ook niet graag, dat door een domme regel iets niet door kan gaan.

Regels zijn er voor het algemeen, maar maatwerk is wat nodig is. Dit brengt ons bij de overheid, en bij de politiek (samen te vaak één).

De beste overheid is een bescheiden overheid, die op inzet van inwoners bouwt, en op hun ervaring en kennis vertrouwt

De beste politiek, is er een die ruimte geeft en als diepste overtuiging heeft, dat kennis en kunde de kernkracht is van dorp en streek.

De meeste mensen deugen! Dat klinkt wellicht heel stoer, maar als de basis is: vertrouwen , dan komt vertrouwen weer retour!

De eerste stap naar zeggenschap is het delen van die macht: de erkenning van die noodzaak is voor politiek de grote taak!

Zeggenschap geven om te besluiten waaraan de centen en de duiten in dorp of wijk worden besteed, is iets wat men in het buitenland al op vele plekken deed.

Deel de verantwoordelijkheid voor elk besluit. Met dit soort zeggenschap voor velen, helpen we de Veenkoloniën vooruit.